

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEEVEEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 111 Tue., May 12, 1942

Konjenica še vedno igra veliko vlogo

V tej vojni, ko se podijo jekleni nestvori preko puščav in preko polja in livad, ko hrume pod oblaki z bliskovito brzino bojna letala in težki bombniki, ki bo človek mislil, da je konj vzet iz vojne. Pa temu ni tako, ker naš ruski front je prešlo zimo prav konj igral zelo veliko, če ne celo odločilno vlogo. Kozška konjenica ima zasluge, da se je zamajala nemška južna linija in Kozaki so bili, ki so pogladi Nemce iz Rostova in kozška konjenica je bila, ki je vso zimo prizadevala nacijem največ neprijetnosti.

V resnici ni bil konj nobenkrat vzet iz vojne. Nemška armada je mehanično najbolj izpopolnjena na svetu in vendar niso vse njene divizije mehanizirane. Mnogo dela za fronto opravlja konj in konj je bil, ki je vlačil težke topove iz ruskega blata in iz zametov, ko so odpovedali težki truki, tanki in traktorji.

Rusko vrhovno poveljstvo je vedelo, kaj bo napravilo jesensko blato, kaj bodo napravili težki zameti pozimi in kakšna bodo tla na ruskih stepah, ko se bo začel tajati sneg in ko bodo reke preplavile bregove. Zato so Rusi že lanske poletje in jeseni organizirali konjeniške divizije v velikem obsegu in jih zapodili v boj ob določenem času. Te ruske konjeniške divizije so zopet dokazale, kot so dokazale ob času Napoleonovih bojev, kako je nevarno za kako armado, kadar se začne umikati pred drzno rusko konjenico, ki se stoji večina iz najboljših jezdecov na svetu, Kozaki.

Že jeseni so prišle v javnost tupašne vesti, da Rusija organizira močne konjeniške polke, ki se trenirajo posebno za zimsko bojevanje. Dasi je maršal Budeni izgubil mnogo svoje mehanizirane bojne sile v dolgem in dragem umikanju skozi Ukrajino, pa kljub temu ni hotel poklicati svoje rezerve na pomoč. Šele, ko so vohuni poročali, da je odšlo mnogo nemških oklepni divizij iz južne fronte pred Moskvu, so Rusi spustili konjenico v nacije. Ta je zadrževala s tako silo v nemško linijo na južni fronti, da Nemci niso mogli vzdržati napada. In potem jim je dala kozška konjenica toliko opravka, da Nemci niso imeli časa stabilizirati fronte.

Mehanizirane divizije imajo svoje prednosti, o tem ni dvoma, toda v gotovih slučajih ne more nobena armada imeti uspehov brez pomoči konjenice. Kjer odpove motor, tam prime konj. To ve tudi ameriška armada, ki je prešlo leto nakupila 25,000 konj, a letos jih bo še več.

TAKO GOVORE NEMCI

Zvesto se drže pogodb. — Nemčija ne bo nikoli zašla s poti, ki je bila določena v pogodbah. Nemški narod nima nobenega namena, da bi vdrl v katerikoli deželo. (Adolf Hitler v državnem zboru 17. maja 1933).

Junak miru. — Nemčija ne bo nikoli prelomila miru v Evropi. (Adolf Hitler v državnem zboru na dan zasedbe Porenja, 17. marca 1936).

Dobro pripravljen napad. — Januarja 1938 sem se slednjič odločil, da bom v tem letu na ta ali drug način pridobil za sedel in pol milijona Nemcev v Avstriji pravico do samoodločitve. (Adolf Hitler v državnem zboru 30. januarja 1939).

Da se ne pozabi...

Da se more razumeti posledice tega zakona z ozirom na jugoslovansko prebivalstvo v Julijski Krajini, je treba razumeti, da italijanska vlada z malo izjemo ni hotela izdati slovenskim državljanom potnih listov. Vsi slovenski uradniki in uslužbenci, ki so izgubili svoje službe v Julijski Krajini, so se morali izseliti brez potnih listov, ako niso hoteli umreti od glada v svojih domačih krajih. Takih nepostavnih izselencev je bilo na tisoče. Državni generalni pravdnik v Trstu, Mandruzzatto, je rekel leta 1931, da se je izselilo leta 1930 do 1475 oseb iz Julijske Krajine, ki niso imele potnih listov. V letu 1931 jih je bilo 1623, ki so se izselili iz Italije, kot je rekel državni pravdnik, ne zato, ker ne morejo dobiti dela, ampak zato, da bodo svobodneje izvajali svoje protitalijanske aktivnosti. Toda število teh tajnih izselitev je bilo gotovo še večje, ker državni pravdnik gotovo ni vedel za vse slučaje.

Vsakdo, ki je šel na skrivnem preko meje, je postavil svoje življenje v smrtno nevarnost. Zakon je dajal namreč ob mejni straži pravico rabiti orožje, da prepreči nepostavne prehode preko mej. Straža na mejah je tvorila fašistična milicija, kateri so bili pridržani karabinjerji in policija. Za pomoč je imela obrežna straža posebno trenirane pse in vzdolž vse meje so bile zgrajene žične ovire.

Naj tukaj povemo o slučaju Ivanke Bevk iz Laniš v občini Cerkno, ki leži blizu meje. Ko se je vračala Ivanka Bevk s svojim možem iz obiska pri sorodnikih v isti občini, ju je ustavila fašistična milicija. Očividno je straža mislila, da hočeta preko meje. Mož je ubogal in se je ustavil na poziv

BESEDA IZ NARODA

Koncert v korist JPO-SS

Maple Heights, O. V. soboto, dne 23. maja, priredi pevsko društvo Planina koncert, od katerega čisti preostanek bo šel za pomoč našim trpečim v stari domovini, oziroma v sklad JPO, SS. Kaj je JPO, SS mi ni treba pojasnjevati, ker je že vsakemu dobro znano, pa vendar nima ta akcija tistega odziva, kot bi ga morala imeti. Ko čitamo razne dopise po naših časopisih, bi človek mislil, da ga ni rojaka, da ne bi nekaj daroval v ta blagi namen. Posebno dopisi Mr. Janko Rogelj na so v srce segajoči in bi morali omehčati še tako trdo srce.

Tudi v naši nasebini je bil izvoljen nekak pododbor JPO, SS še lansko leto in je tudi sam pri tem ostalo. Zadnjih par mesecev pa se je ta akcija ponovno oživela in se je pričelo nabirati prispevke, tako pri družini kakor tudi pri posameznikih. Nekaj je že daroval SND, par društev je tudi že nekaj dalo, kakor tudi nekaj posameznikov. Imena vseh darovalcev bodo priobčena potem, ko bo ves denar oddan clevelandskemu odboru JPO, SS, št. 2.

Predsednik pevskega zbora Planine, Vincent Zimšek, je rekel, da mora naša nasebina prispevati najmanj \$200.00 in s tem se tudi jaz strinjam. Vsi tisti, ki želijo še kaj prispevati, oddajte svoj dar spodaj podpisano ali pa tajnici Mrs. Agnes Vrček.

Ne pozabite pa koncerta Planine v soboto večer 23. maja, ker s tem, da boste slišali lepe melodije naše slovenske pesmi, ki je v domovini več ni, boste tudi pomagali našim strpečim v Jugoslaviji.

Anton Perušek

Zanimivo pismo iz stare domovine

Redka so sedaj pisma iz stare domovine, vendar pa je Mrs. Josephine Gliha, 9105 Union Ave, dobila pismo od svoje mame živeče v vasi sv. Križ pri Litiji. Pismo je bilo pisano 23. oktobra 1941 in je prišlo na gori omenjeni naslov 24. aprila 1942. Med drugimi vsticami piše mati tudi sledeče:

"Pri nas ni bilo še nič vojske, možje in fantje so vsi doma. Sedaj smo kar tako in nimamo pravega gospodarja. Po napadu na Jugoslavijo, smo bili šest tednov pod Nemcem, sedaj pa smo pod Italijo. Ko so prišli Nemci, so bili vsi gg. duhovniki pregnani, da ni bilo nič maš. Ko so pa prišli Italijani, pa so prišli tudi gg. duhovniki nazaj.

"Na Brezovem je meja. Kapelica in vsi kmetje, ki so na isti strani kot kapelica, spadajo pod Nemca, druga stran vasi Brezovo je pa pod Italijo. Tako gre po vrhu hriba meja med Nemčijo in Italijo. Drugače pa je ponavadi, zdravi smo vsi. Kateri so si pridržali za živež, niso lačni. Draginja je strašna, vse je na karte. Jaz ki sem sama, ne dobim na karte skoro nič. Kmet ne sme prodati drugam kot državi. Veš, da je drago, kupila sem malega pujska, ki je bil star pet tednov pa sem plačala zani 500 din, to je, 200 lir. Kajti sedaj imamo lire za denar. Sedaj pa nam pravijo, da če ni šest članov v družini, da ne bo smel zaklati prašiča. Kdor mora vse kupiti je zelo hudo za živeti. Jaz imam vsaj malo krom-

pirja, fižola in drugega pridelka. Tudi mošta smo nekaj pridelali, a kaj bo pa za obutev in obleko, to me pa močno skrbi, kajti zima se bliža."

Dalje pa so v pismu pozdravi in bolj domače stvari. To sem napisal zato, da bodo rojaki, ki so od nas doma, vedeli kam njih rojaki spadajo. Iz pisma je razvidno, da gre meja po vrhu hriba od vasi Brezovo čez Vodice proti Litiji; kje pa je neja proti Dolenjski pa mi ni znano.

Gotovo vsi sočustvujemo z našimi nesrečnimi rojaki. Zato pa skušajmo zbrati res močan sklad med nami ameriški rojaki. Gotovo bo prišel čas, ko bomo lahko poslali nabrane darove, če jih bomo imeli pripravljene. Če pa ne bomo pripevali sedaj, ko se povsod dobro dela in zasluži tudi takrat, ko bo pot za pošiljatev odprta ne bomo mogli poslati. Odprsi srce, odprsi roke, otiraj bratovske solze... Pozdrav.

J. Resnik.

Nekaj za godbenike

Ne ozirajte se, koliko je točasnno raznih stvari, katere gredo mimo nas in nas vlečejo seboj, da jim pomagamo naprej in na nogo, vseeno ne moremo pustiti v nemar naše svetovidske godbe. Naj ropotajo bombe na eni strani, na drugi pa morajo godbeniki tudi ubirati veselo koračnice, da obdržavajo vsaj nekaj vesellega upanja na misel, da bo že tudi enkrat vojske konec. Ko vojske več ne bo, bodo morale godbe veselo igrati, za to se pa morajo tudi med tem časom vzdržati. Ako pustimo sedaj naše godbe na stran, misleč da ni za to primeren čas, nam bo potem zelo žal, da smo to storili, ker godbenike se ne more kar kljube sneti, ali jih pa v par mesecih naučiti.

To pišem radi tega, ker vidim, kako gre z godbo. Čast nekaterim fantom, ki so vztrajni in požrtvovalni, prihajajo k vjam redno in se uče prav imenito pod spretnim voditeljem, ki je v resnici poklican strokovnjak.

Na drugi strani je pa zelo občutna škoda, za fante, ker se nekateri fantje učenje opustili, ali pa se pokažejo le nekaterikrat. Taki potem še drugim kratko pogum, sebi pa največ, ker bodo zamudili, kar ne bodo mogli pozneje popraviti in nadomestiti, učenje je le takrat najbolje in najuspešnejše, ko te veseli in ko nadaljuješ, kar si začel.

Zelo resničen se mi vidi tisti pregovor, katerega sem se navzel v šoli, ko smo se iz knjige učili, da je, neobhodno potrebno za vsakega mladega človeka, da to, kar se je polatil drži in da v tem vztraja do zmage. Vsak, kdor ne vztraja v tem, kar se je polatil, ne bo tudi pozneje mogel vztrajati, v kateremkoli drugem poslu. To je zelo važna pa resnična zgodba za vsakega, kdor zasluje življenje posameznika, ko videl, da je to res.

Ko bi mladina le vedela, koliko kega pomena je to, če vztraja v tem, kar se je vsak oprijel. Ni koli bi ne bilo velikih in imenitnih ljudi na svetu, če bi ne bili v življenju vztrajni, in če ne bi v mladosti sejali. Mehkužen biti in za lahkotami hiteti je vsakega človeku drago in ljubko, toda, to je za mladega človeka poguba!

Pa pustimo to za sedaj, sledimo za fanti, ki se trudijo in ki vztrajajo. Tem pa moramo stati na strani in jih moralno podpreti, in sicer na več načinov: prvič, da se udeležujemo vselej,

kadar kaj skupnega v imenu godbe prirede; drugič, pa jih z besedo in drugače moralno navdušiti in jim priznavati javno njih nastop in delovanje.

Kdor je pred dobrim tednom gledal velikansko paradu v mestu in poslušal neprestano grmenje godb, ta je lahko mislil sam pri sebi: "Kje se je vzel toliko mladih fantov in deklet, ter še mož korenjakov, ki so stopali, razdeljeni v nekako 60 različnih godb, ki nekatere od teh so štele po več kot sto oseb. V kako sijajnih uniformah so se odlikovali v nad 4 ure trajajoči nepretrgani parad. Kaj pravite na to! Ali boste rekli morda: "Ja, tiste godbe so vse kaj drugega, kakor je naša godba."

Da, prav pravite, so te godbe res sedaj nekaj izvanrednega in koliko jih je takih, katere štejejo po 100 mož in še več samo ena, fantje in dekleta. Toda, ne smete pa misliti, da so te godbe nastale kar čez noč, da so fantje zanje čakali kar na cesti, da so kar pristopili in začeli igrati? Ne, nikoli! Te in tiste slavne in ogromne godbe, katere opazovati je veselje in slišati njihove glasove je naravnost užitek, te godbe so nastale prav tako, kakor je nastala naša. Najprvo so mogoče v šoli poskusili in vprašali dečke: "Bi se hotel učiti godbe?" Ako je prikal, potem so vprašali starše dečka, če ni bilo protesta, se je deček pričel učiti.

Potem je bil istotaka težavna pot z učenjem. Učenje se je moralo nadaljevati redno, drugače ni mogoče, da bi učenec postal godbenik. Če zgubi veselje, je šel po vodi ves up, ki ga je imel v začetku tako tudi up staršev in učitelja. Če je vzdržal, so se vsi veselili.

Naj k temu vprašanju, zakaj ne bi naši fantje bili udje prav tako velike godbe, kakor so kateri drugi kjerkoli, dam nekaj pripomb.

Takole mislim o naši godbi: Če se dobe kjerkoli dovolj zmogni fantje za godbenike, potem so naši fantje še boljši. Do danes vemo iz skušnje, da so iz naših vrst ali da so iz vseh šol, učenci ali študentje, slovenski fantje najbolj zmogni in nadarjeni, naj bi bilo za katerikoli predmet. To velja prav tako tudi za godbo. To smatram iz teh-le vzrokov: prvič, so močni dovolj; drugič, so slovenske krvi, v kateri je vedno, že iz narave, da vsak, ki se kaj poprime tudi doseže in zmaga. Te čednosti najdemo pri naših ljudeh, bilo trgovcih, učencih in vseh drugih stanovih. Pogledimo, koliko imamo inteligence, profesionalnih uradov, da celo župana, številno duhovnikov. Kaj pa še nimamo? Vse druge prekašamo!

Veste kaj je vzrok, da naša godba še ni to kar bi že lahko bila? Tole prosim le dobro pomislite. Naši fantje potrebujejo malo ozadja kakor pravimo "Back Bone," malo navdušenja od strani očeta in matere, od strani sosed in prijatelja. Tega manjka, ko bi prišla vedno dobra beseda in malo pouka pa korajže, pa bi šlo vse drugače.

Mlade naše fante tukaj sicer ne moremo tako, kot so nas v domovini pritisnili, ko so rekli: "Ti smrčavec, boš šel tje in naredil, kar ti rečem, če tega ne storiš, ne boš dobil niti večerje." Ne, v tej deželi je drugačna vzgoja, sicer nam nerazumljiva in v veliko škodo in mnogim sinovom naravnost v nesrečo! Ker se pušči mladega človeka vzgojiti brez vsake discipline in brez vsake pokornosti! To je naravnost nesreča za mnoge, da kot taki v takih okolišnih že v mladosti zabredejo na napačno pota.

Kakšne težave imajo starši z otroci, ko skušajo, da bi otroku pripravili boljše izobrazbo, namreč tako, da bi si uredil življenje tako, da bi sam zase skrbel potom poštenosti in častno vpoštevajoč tudi to, kar starši od svoje strani radi skušajo iz svojega življenja sinovom in hčeram pri-

Če verjamate al' pa ne

France s hriba se je obrnil v imenu bečirkov Rosewood, Bancroft in Vineyard name, da mu kot "prvak slovenskih lovcev" (kaj boš pil, France) dam navset, kako bi se rešili zajcev, ki grozijo, da jim bodo uničili vse, kar je že iz zemlje in kar je še

poročajo.

Mnogim družinam se to tudi posreči. Imamo nekaj zelo finih sinov, kateri staršem sledijo. Tisti, ki to store, sebi zidajo podlago za srečno življenje in obenem tudi staršem na stara leta dobroto povračujejo. To so izjeme, če tudi ne številne, vendar pa častne.

Od vzgoje je veliko odvisno, sploh vse. Ker smo pa v taki deželi, da se mora le samo z lepo besedo in na najlepše načine vabiti in maledovati nad njimi, če nočemo, da zgubimo njih naklonjenost, je potem to težje, kakor je bilo doma, kjer je bila tudi šiba in brezovka, ki je pomagala.

Tako, v tem razlogu smo si ogledali naše mlade godbenike, dobre in nemarne, pridne in zaspene.

Še trdim, da bi bila naša godba lahko prav tako velika in zmognjena, kakor so največje druge. Ako je vprašanje sredstev za finančno, so starši naših sinov tisti, ki so vselej pripravljeni, da založijo, če vedo, da bo kaj zaleglo. Samo denar, pa brez dobre volje, tudi ničesar ne šteje. Dobra volja mora biti pri starših in pri fantih. Ako bo v bodoče to oboje, bo godba dosegla ta cilj, če pa ne bo zaupanja in bo eden pa drugi cinal, po tem je škoda vsega truda in stroškov, ki so bili do sedaj.

Ze iz zgodovine vemo, da je pri vsaki stvari v začetku veliko zanimanja, potem se pa malo ohladi, nekateri odpadejo, drugi ostanejo, tretji, pristopijo in gre.

Za vse to je pa potreba cilj! Cilj je bodočnost. Ta cilj je mogočna godba. Kar si vi mislite, ko z veseljem zrete na mimo idočo sto mož številno godbo, katere ima sijajno uniformo in ubrane glasove, to je cilj naše godbe! Da bi drugi boljše igrali? Ne, drugi niso od naših boljši! Ne, mi smo lahko pred vsemi drugimi, samo če le hočemo.

Odvisno je vse samo od nas. Če nam je za godbo, jo bomo imeli. Če nam ni, bo šla tako, kakor so šle vse druge ustanove. Nekaj žrtve je treba. Nekaj discipline je treba. Kjer tega ni, tam je potem vse zamujeno in narod nima ničesar od tega. Mi smo krivi.

Na seji 6. maja so godbeniki sklenili, da nastopijo kar trikrat zaporedoma v bližnji bodočnosti. Prvič, da počaste našega zmagovalca Mr. John Potokarja na večer 24. t. m., drugič na slovesni dan nove maše Rev. Bonaventura Bandi 31. maja in potem na dan farnega patrona sv. Vida, ki pride na nedeljo, 21. junija.

P. S. Godba si nabavi tudi novo lahko belo letno uniformo.

Torej, farani in drugi rojaki! Ali ni za nas čast, da imamo godbo, katere ima lahko zaigra vselej, kadar je kaj izvanrednega? Ali nas ni dovolj, da jo vzdržimo? Odgovor temu bi naj se glasil: "Skandal za nas, če ne dobimo dovolj korenjaških fantov, ki bi bili dobre volje se učiti, saj je to za njih lastno korist. Kar človek zna, toliko več velja. Kar se je naučil ne more zapraviti, prej ali slej pride prav.

A. G.

pod zemljo. France cajna, da komaj se je prismejela solata v spomladansko jutro, jo je že nekviriral zajčji rod. Pred par leti mu je zajec pohamal kar 20 sadik zelja in upravičeno sočudo da se je zdaj zaletel v solato pravitisti, ki je pripeljal s seboj tado vso svojo žlahto do petega kolena.

Tako se glasi z vsemi uradnimi pečati opremljena priročna tega mestnega okraja. Ker se mi ljudje v tistih bečirkih pri sru, še bolj pa njih solato bo treba res nekaj napraviti. Ker smo zdaj v vojnem času, ker je naš župan razglasil, da vrtove za vojne vrtove, lahko stopamo po paragrafi in postavimo kršilce na kontumac. Svetoval sem se glede tega z različnim odvetnikom, ki mi je postavil iz strašno debelih bato in dokazoval, kako eksperimentalno bodo kršilci ali uničevali vojnih vrtove kaznovani. Tudi drugače, kot da se jih pripravlje pred sodni stol in adijo zdrava ostani za nekaj mesecev. Druga ni potreba, ko se prinese na sodnijo koprak, likti, ki bi bila v tem slučaju griznjena solata.

Ker so pa s sodnijami strogi in velika zamuda časa, kar je vzrok, da se tako radi ogibamo krvavih in nekrvavih rih, bi svetoval Francetu in njegovemu someščanom nekaj drugega, kaj dela in za 25 centov kar pa bo vse opravljeno in solata rasla, da bo kar fletno.

Torej poslušaj, France, deljio popoldne, namesto menceal prah na kakem balnejskem prostoru, najsi bo v Heighis, si izposodi Tomi vega Franceljna, Franceja, glja in še par drugih, pa te s praznimi košarami ali karjolami doli na Canal Road, sem videl nekoč velik kup priličnih kamnov in teh si prite. Nedeljo svetujem zato, so na te krščanske dneve je zaprte, vsled česar sem boste še tisti dan prišel, mov, in da boste vozili kar ne barke.

Ko boste priduševili mnim domov, jih lepo razpore po vrtovih. Nato naj ne mo kdo, ki se mu roka ne se, malo kanto zelene barve, naj na tiste kamne naslika. Potem pa potresite, dokler barva še sveža, po kamnih pra, ali pa paprike, pa je boljše. Nato greste lahko mu ali onemu prijatelju šat. (Najbolje k takemu, če lanskega). Če imate do polnoči, potem pa vstanite boste še dobri v nogah. Če boste pogledat po vrtovih, imam morgeča na svoji hiš, stavim, da boste našli pri kem kamnu vsaj enega našega zajca. Drugi večer naj pa do New Yorka nobenega vega zajca več.

Veš, France, kako se bo dilo? Počakaj, ti bom povedal. Ko boba prišli ali se pripravi po zadnji premi najprej to, jih bo gotovo najprej la nase tista, ki bo namam kamnih. Prišli bodo bližje povohali. Pri tem jim bo v nos poper in poper bo svojo dolžnost v zajčenem Zajci se bodo vsledi in premo, pogledali gori v luno, zazijali, obraz ali kar imajo že natakajeno, potem pa jih bo kar privednigilo.

Znano ti je, France, da do, pa naj bo človek ali pa pri kihanju sune z glavno ali nizdol in tako bodo tudi ali pri tem lepo potrkali in po kamnu, da bo kar tresp, tresp, tresp, kama do kamna in pri trespku bo po en zajec na zapri svoje mile oči in testamenta v večna lovstva. To je moj nasvet, France, ker nisem advokat, ne niče zanj. Šerbus!

RDEČA KOKARDA

ROMAN IZ VELIKE REVOLUCIJE

STANLEY WEYMAN

"In da mi je treba samo stopiti z voza, pa ste kaznovani za bol, ki jo prizadevate gospodični."

"Bežite, bežite!"

"Kakor vidim, se bližamo mestecu: še tri minute, pa bomo tam. Ako rečete svoji hčerki le še besedico in jo le še enkrat razzalite vpricho mene, se ločim od vas in pojdem svojo pot."

V moje začudenje se je gospa de Saint-Alais na te besede srebrno zasmejala.

"Ničesar podobnega ne boste storili, gospod," je rekla. "In jaz bom vzlic vaši pristnosti ravnala s svojo hčerjo tako, kakor se mi vidi prav."

"Ne izzivajte me!"

"Pravim vam, da ne boste storili ničesar."

"Kako da ne? Povejte mi, zakaj mislite, da ne boste storili ničesar?" sem vzkliknil.

"Zato, ker ste plemič, gospod vikont," je odvrnila, ne da bi se prestala smejeti, "in ker se zavedate, da bi naju spravili v nevarnost, če bi se ločili od naju. Samo zato."

Spustil sem se na blazino in jo pogledal z nemim ogorčenjem, zakaj njene besede so me bile mahoma uverile o tem, kar je bilo moja slabost in njena moč.

Markiza se je iznova blaženo zasmejala.

"Vidite, ali vam nisem rekla —!" je nadaljevala. "Zdaj naj vam povem še to, kaj boste storili. Videti je, da bomo imeli opravka z zelo nezaupljivimi ljudmi. Istorija o gospe Corvasovi ne bo zadoščala, niti če jo potrdite s svojo besedo. Zato boste rekli, da sem vaša mati in da je gospodična vaša sestra. Vem," je dodala in strupeno pogledala hčer, "vem, da bi ji bilo ljubše, če bi jo predstavili kot svojo ženo. A meni to ne prija."

Zastokal sem; a bil sem razorožen kakor jetnik in ukle-

njen kakor suženj. Nisem ju smel ostaviti; šlo mi je za ljubezen in za čast, za oboje hkratu. Toda slutil sem markizino načrt, kako bo uro za uro in miljo za miljo trpinčila Denizo in mene. Baš do tega ji je bilo, da bi deklica potovala z menoj in dihala isti zrak kakor jaz in da bi se rob njenega krila dotikal mojega škornja. Naša skupna varnost je bila na tem. Toda po tem, kar sva bila slišala, se je mogel njen pogled samo še odvrtniti, če bi se srečal z mojim; in če bi se njena roka dotaknila moje roke, se je morala z grozo umakniti; nevidna stena je bila postavljena med nama.

Kakor sem slutil, je Deniza dostojanstveno prenašala svoj položaj in ni ne plakala ne stokala niti ni izkušala s pogledom zajeti poguma iz mojih oči. Čeprav je slišala, ko sem jo branil, me vendar ni nobenkrat ogovorila, kakor tudi jaz nisem ogovoril nje. Ob takih čudnih okoliščinah smo nadaljevali najbolj čudno pot, ki sem jo kdaj doživel.

Drdrali smo po prijaznih zelenih dolinah, po jalovih planotah, koder se je po razpokah med skalovjem še belil zimski sneg, po toplem solncu in po ledeni sapji, ki je brila z višin; toda nama z Denizo ni bilo ničesar mar. Najini srci in najini misli niso zaznavale ničesar izven te kočije, v kateri je z nasmeškom na obrazu stolovala markiza in v kateri sva se midva vdajala turobnemu molčanju.

Okoli poldne smo se ustavili pred krčmo majhne gorske vasi, da bi se spočili in obedovali. Človek bi bil mislil, da je tu na koncu sveta; toda brezumje časa je segalo celo do tod. Komaj smo bili dvakrat založili, že je stal pred nami vaški pisar in zahteval naše papirje. Bog ve, da si nisem mogel izbrati; in tako je postala markiza moja mati in Deniza moja sestra. A v tem, ko se je pisar sklanjal nad mojim odlokom in me obenem izpraševal, kaj je novega v dolini, se je ustavil pred vrati konj; trenutek nato je stopil v izbo baron de Geol.

Ko je zagledal dami, se je odkril; nato je spoznal mene in se je malone bolešno zdrznil.

"Zgodaj ste se odpravili!" je dejal. "Čakal sem vas pri iztočnih vratih, pa vas ni bilo od nikoder."

Zardel sem od kesanja in se opravičil na vse načine. V resnici sem bil čisto pozabil nanj; niti enkrat mi ni bilo prišlo na um, da imam z njim sestanek pri vratih.

On pa se je čudno ozrl na moji spremljevalki.

"Ali ne jašete?" je vprašal. "Ne," sem odvrnil, "ne jašem."

Niti besedice nisem več spravil iz sebe. In zdajci sem se osvestil prepada, ki je zeval pred menoj.

"Kakor vidim, ste srečali dve znanki?" je nadaljeval baron, ki je s klobukom v roki ogledoval markizo.

"Da, znanki," sem zamrmral.

Vljudnost bi bila zahtevala, da ju predstavim. Toda nisem se mogel odločiti.

Naposled je baron vendarle opazil mojo zadrego in odšel obenem s pisarjem. Komaj sta bila zaprla vrata za seboj, se je gospa de Saint-Alais vsa razjarjena akadila vame.

"Tepec!" je rekla brez ovin-

kov. "Zakaj nas niste seznanili? Ali ne vidite, da ste prav s tem nemara zbudili sumnjo in zakrivila najino pogubo? Še otrok bi bil moral uganiti, da mu hočete nekaj prikriti. Če bi ga bili takoj predstavili svoji materi..."

"Nu, če bi ga bil predstavil..."

"Odšel bi bil zadovoljen."

"O tem dvomim, madame, in ne brez vzroka," sem odgovoril z neprikritim posmehom, "zakaj včeraj sem mu kar najodločnejše povedal, da nimam ne matere ne sestre."

To je bila moja osveta. Gospe de Saint-Alais so izpreletle vse barve po vrsti; nekaj trenutkov je stala s stisnjenimi ustnicami in z očmi uprtimi v mizo.

"Kdo je to? Kaj veste o njem?" je vprašala naposled.

"Siromašen plemič je in fanatičen protestant," sem suho odvrnil.

Ugriznila se je v ustnice.

"Bože moj!" je zamrmrala.

"Kdo bi bil slutil tolikšno nesrečo! Ali mislite, da kaj sumi?"

"O tem ni dvoma. Že to se mu mora zdeti čudno, da sem se davi tako odpravil, me meče se za najin dogovor, da bova potovala skupaj. In če zdaj zve, da potujem z materjo in sestro ki ju včeraj še nisem imel..."

Pogledala me je, kakor da me hoče preteptati.

"Kaj boste zdaj storili?" je vzkliknila.

"To naj pove moja mamica," sem rekel vljudno in si postregel s sirom, kakor da me vsa stvar prav nič ne vznemirja. "Ona mi je sama narekovala to ravnanje."

Markiza je bila blede od gneva, nemara da tudi od strahu; kar smejal sem se sam pri sebi, ko sem jo videl v takem stanju. Ker je pa videla, da ji togoti nič ne pomaga, je pobesila zastavo.

"Kaj svetujete?" je izpregovorila naposled.

"Samo eno pot vidim," sem odvrnil. "Biti moramo predzorni."

Pritrdila mi je. A moj svet je bil izmed tistih, ki jih je laglje dati nego izvajati. Tega sem se osvestil čez nekaj minut, ko sem stopil pogledat, ali je kočija zaprežena, in sem našel na pragu barona de Geola. Obraz mu je bil trd kakor skale njegovih gora.

"Odpravljate se?" me je vprašal.

Zajecljal sem, da.

"Čestitati vam moram," je rekel z dvoumnim nasmeškom.

"Na čem, gospod?"

"Na tem, da ste našli svojo rodbino," je odvrnil in me pogledal s trpkim porogom v očeh. "Velika sreča mora biti za človeka, če v štiri in dvajsetih urah mahoma najde mater in sestro. Toda... ali vam smem nekaj svetovati, gospod vikont?"

"Izvolite biti tako dobri," sem rekel kar moči hladno.

"Nu, ko imate že toli srečno roko, kar se tiče odkritij, nikar si ne naprtite tudi gospoda Fromenta, nimeškega požigalca, lažnega kapucina in dvojnega izdajalca, če po naključju naletite nanj. To je vse, kar sem vam hotel reči."

"Nikoli se nisem seznanil z njim," sem odvrnil z ledenim glasom.

"Ogiblajte se ga tudi v bodoče," je dejal baron.

Trenutek nato sta stopili markiza in njena hči iz gostilne in sili v kočijo, med tem ko sem jaz korakal s konji vstric, da bi se laglje vzpeli na klanec.

Petkrat ali šestkrat sem se ozrl nazaj na sivkasto hribovsko krčmo, ki se je zdela tako izgubljena v svoji kameniti puščini. In vsakikrat sem videl barona, kako je stal pred vrati in gledal za nami, strog, oglat in nepremičen kakor po-

krajina okoli njega...

XVII.

Fromes iz Nimesa.

To srečanje me ni moglo ne razveseliti ne pomiriti; vendar pa je imela neprimliko tudi dobro stran. Nevarnost, ki je vznemirila mene, je šla tudi gospe de Saint-Alais do živega in je občutno potlačila njen ponos. Postala je mirnejša; prepustila me je meni samemu, bodi si, da je sedela na svojem mestu, bodi si, da je peš korakala ob kočiji, kadar se je ta vzpenjala po kakem strmem ovinku. Opazil sem celo, da jo je skrb tem huje težila, čim delj je trajala naša pot. Čedalje bolj napeto se je ozirala po cesti in čedalje manj se je menila zame.

Deniza, utrujena po naporih mnogih dni in noči, je bila zadremala v svojem kotu in mantilja ji je bila zdrknila z obraza. Bleda rdečica ji je oživljala lici, prav kakor da je še v snu čutila moje oči, ko so se upirale vanjo; in dasi ji je na koncu dolgih vejic visela solza, je vendar pričal nedolžni smehljaj njenih ust, da so bile radosti tega nenavadnega dne večje od njegovih muk in da Deniza niti v sanjah ni obžalovala ničesar. O Bože, kako sem gledal ta smehljaj! Kako goreče sem želel, da bi bil namenjen meni, kako vroče sem molil zanjo! Še nikoli nisem bil tako srečen, da bi jo bil mogel gledati po mili volji, kakor v tem trenutku, zasledovati mile črte njenih ust, njene bradice in drobnega uhlja, napol skritega pod kodrci nagajivih las, ustavljeni svoj pogled na njenih trepalnicah, prepreženih s sojinimi žilicami, ter omahovati med upom in strahom, da se zdajci dvignejo in me zagleda!

Deniza, o, moja Deniza! V globini srca sem ponavljal to ime: bil sem srečen. Vzlic vsemu, vzlic mrazu, vožnji, baronu de Geol u in markizi sem bil srečen. A tedajci me je strmo glasil iz raja glas, ki je ostro vprašal:

"Ali je on?"

Obrnil sem se h gospe de Saint-Alais, zakaj glas je bil njen. In kar oddahnil sem se, ko sem videl, da ne gleda name, ampak da je vstala in uprla oči nazaj, v smer, iz katere smomo prihajali. Tisti mah je tudi že kočijaž ustavil konje. Bili smo v strmi soteski in skale so nas obdajale z obeh strani kakor zid.

"Kaj je?" sem vprašal začuden.

Ni mi odgovorila; toda sredi tišine ceste in gora je nekdo zažvižgal: "O, Rikard, o, moj kralj!" Ko sem vtaknil glavo skozi druga vrata, sem videl pešca, ki je mirno stopal proti nam, kakor da smo ga prehite-li in ga zdaj čakamo, da nas dohiti. Ta mož, velik in zaje-ten, je nosil škornje in plašč kar najpreprostejšega kroja; vendar pa ni bil videti doma-čin.

"Ali greste v Ganges?" ga je vprašala markiza brez kakega posebnega povoda.

"Da, gospa," je odgovoril in prepokojno stopil h kočiji.

"Peljite se z nami, če hočete," je dejala ona.

Tujec se je naklonil.

"Tisočkrat hvala," je dejal in mežiknil z očmi. "Predobri ste. A prisedel bi rad, če go-spod ne ugovorja."

Z nasmeškom na ustnicah se je obrnil k meni.

"Kakopak!" je porogljivo rekla markiza. "Gospod prav gotovo ne bo ugovarjal."

Toda njen nasmej je bil več, nego sem mogel prenesti. Srečanje s tujcem v škornjih in plašču na tej samotni cesti, daleč od človeških bivališč, je bilo očitno dogovorjeno; če nisem hotel igrati vloge dobrodušnega bedaka, sem se moral neutegoma odločiti za dejanje.

"Dovolite, gospa," sem dejal, ko sem premagal prvo začudenje. "Saj niti ne vem, kdo je ta gospod."

Markiza se je bila vrnila na svoj sedež in tujec je stal tik pred vrati na njeni strani ter gledal v notranjost kočije. Trde, čeprav ne odurne črte njegovega obličja so izražale ne-

običajno moč duha; pogled mu je bil živ in svetel in njegove gibčne ustnice so se neprestano smehljale. Roka, ki jo je bil položil na vrata, je bila ogromna.

Srditi pogled, s katerim me je ošinila markiza, je pričal, da ni bila pripravljena na moje besede.

Prizor z razbite ladje, ki je prepeljavala begunce iz Singapora. Ladjo so končno zasledili japonski bombniki in jo tako poškodovali, da se je potopila.

Prizor z razbite ladje, ki je prepeljavala begunce iz Singapora. Ladjo so končno zasledili japonski bombniki in jo tako poškodovali, da se je potopila.

V BLAG SPOMIN

ob prvi obletnici kar je umrl naš ljubljeni
soprog in oče

JOHN GRMEK

Zatisnil je svoje blage oči dne 10. maja, 1941.

Dragi soprog in ljubljeni oče,
prezgodaj si odšel od nas,
zapustil svoje lastne drage,
odšel za vedno si od nas.

Hladna Te zemlja že leto dni krije,
mirno in sladko v grobu zdaj spiš,
mi pa ne moremo biti veseli,
ker Te v naši sredi več ni.

Luč naj Ti večna za vedno Ti sije,
v mislih med nami bodeš vsak čas,
edina tolažba ostala nam je še,
da bo enkrat pri Bogu veselo snidenje.

Žalujoča soproga
Mary in otroci in sorodniki.

V Clevelandu, Ohio, dne 12. maja, 1942.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

**KRANJSKO-SLOVENSKA
KATOLIŠKA JEDNOTA**

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 49. leto

Članstvo 37,800 Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši po-
šteni in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti
boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta;
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje
dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se niti član
ali članica ne morejo in bogate katoliške podporne organizacije, po-
trudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti
se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

Vojakom v New Yorku, kadar so prosti, ni treba hoditi
okrog v zmečkani obleki. V prostorih National Catholic
Community Service jim nudijo vso pripravo, kjer si lahko
zlikajo svoje uniforme. Seveda pa mora vsak opraviti to
delo sam, kakor vidite na gornji sliki.

V SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA SI-
NA IN BRATA

Alexander Jaksic

ki je umrl 12. maja, 1940.

Že dve leti, dragi srčno ljubljeni sin in brat spiš v naročju zemlje, kjer Ti je odeja mehka trava in za hram neba višava. Mi vsi pridemo za Teboj, kjer bomo za vedno združeni v večnosti.

Žalujoči ostali:

MATI, SESTRA in BRATJE.

Cleveland, O., 12. maja, 1942.